

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dimecres 14 de Desembre de 1898

Núm. 3.777

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Ptas. 1
6 provincies trimestre.	3'50
Extranger y Ultramar.	7
Anuncis, a preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Jauguera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÈLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA.

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

Medalla d' or. Barcelona 1898.

VINYAS AMERICANAS

Marcial Ombrás (propietari)

Ronda del Càrril, Figueras, (Girona)

Barbats, estacas y empeltats.—Preus reduhits y autenticitat garantida.
Trenta hectàreas de planté.

Secció doctrinal

D' un discurs d' en Guimerá

Amich Aldavert: regirant papers m' he trobat ab lo discurs que vaig llegir á la Assamblea de Girona are farà un any y mitj. Alashoras se perseguia rabiosament tota propaganda catalanista, essent una de las sevas víctimas, com sempre, nostra estimada *Renaixensa*, que va tenir d' apareixer al Vendrell per haverse la volguda matar privantla de sortir á Barcelona.

No es pas tan lluny aquell temps pera que fem memoria de com estavan ja Espanya y Catalunya; més com lo discurs, que no's va publicar, pot servir encara, per no haver perdut la seva oportunitat, te 'n feig á mans lo tros final per si ho vols estampar á *La Renaixensa*.

Diu lo següent:

Tenim rahó nosaltres en la nostra propaganda, perque ho sabem nosaltres que la tenim, y perque, arrossegats per las circumstancias del moment, fins nos la donan los més encarnissats dels enemichs nostres. La autonomia de las regions fins ells mateixos han de reconeixer que conduheix á la pau y al apagament dels odis dels pobles: y 'ls governs se 'n convencen, encara que ben tart á voltas, com are, en las colonias; perque quan han afliixat los cargols y aixecat las comportas pera que transcorri més lliurement la vida, ja las resclases se trobavan plenas de sanch fins dalt, sanch de germans nostres ben malagurnyada.

Més no hem de temer, companys del catalanisme, las persecucions injustas dels enemichs irats de la nostra propaganda. Som hourats; tenim política honrada; vivim de lo nostre y del nostre treball; ningú de nosaltres viu com á cranch arrapat á las llagas d' Espanya. No ham de témer, no, de la arrogancia, impotent ja avuy, del desatentat centralisme, que li tremola 'l cos, y no de por, que no veu lo perill, sino de vellesa com los seus homes. Desapareixen los homes més senyors dels seus partits; la joventut no surt de las escolas, ni de las Universitats, ni d' enlloch pera infiltrarshi la seva vida. Tot es caygut ó á punt de caure. Si 'ls que viuen á la ombra d' aquest govern y d' ell se nodraixen encara 'l veuen molt alt, es perque la nació cada dia's troba més baixa.

Y va baixant, senyors y companys, per las barrabassadas del mateix govern que tot ho extrema perque

s' ho sent que s' acaba; perque s' ho sent que es pobre de tot, y s' troba desamparat de la opinió pública; perque li falta fins l' ayre; perque no te fé en res, y, com que no 'n te, no pot encomanarla als altres. Per aixó tot lo que te cara de salut y trescor de juvenesa com lo catalanisme, l' ofén y l' desespera y en contra d' ell vol esbravar sa cólera d' impotencia! Pera qui no 'l conequés li semblarian aquestas persecucions que son senyals de vida. Pa com los malalts: quan s' arrapan feréstegament á lo que tenen aprop y unglejan y estiran los llenzols es senyal d' agonía. Agonía, sí, agonía de diners, agonía de criteri, agonía de la pitjor de las agonias políticas avuy; agonía de patria y de nació centralista y unificadora.

Resulta, donchs, que s' está mudant lo pés en los plats de las balansas d' Espanya; que ja no fa 'l pés la absorció y la nivellació de la conciencia pública, y s' acaba; y que pesan més cada dia 'ls nostres ideals, que ja no son fantasias de somniadors poetas en cap indret de la nostra terra. Ells se 'n van, los enemichs ridicols, en lo més espantós dels silencis y de la més elocuent de las soletats, que es lo mejor dels desprecis; y nosaltres, venim á la vida en mitj del entusiasme: després de llarga ausencia torném á la casa dels pares. Portém ab nosaltres feixit bagatge d' experiencias, y 'ns trobém ab la bona rebuda de tothom, fins dels homes més indiferents, més calculadors, d' aquells que diuen que quan tot s' ha probat inútilment á Espanya y tot l' ha ajudada á caure entre runas, volen veure al menos quin fruyt donará lo que pera ells es nou, y pera nosaltres, essent sempre vell, també será sempre més nou, novíssim.

Avant donchs y fora, en nostra empresa. No 'ns cansém may de predicarla aquesta restauració de Catalunya; fiquemnos per tot en la nostra feyna, més essent qui som, mes no amagant may d' ahont venim ni ahont volém arribar. Caminém ab lo front alt y sense amagar la cara; no 'ns aturém per amenassas, ni 'ns girém per los afalachs dels que 'ns volen apartar de la via honrada. Sigué intransigents de tot lo que sigui contrari de casa; no volguém apedassar lo que se 'n va á trossos. Foch nou; y lo que no's pugui salvar que's cremi. Quan los pagesos troban moltes herbas en lo camp que s' hi han arrelat forsa... fan foch nou! No cremen tan sola las malas herbas, sino la terra, perque las llevors hi son escampadas. Y nosaltres, més que destruir als homes que prou la vellesa se 'ls emporta, volém acabar ab lo sistema. Y á més, senyors, que 'l Regionalisme es la política del dis en lo mon, y nosaltres y altres pobles d' Espanya, estém fent no més lo que fan altres pobles oprimits de la terra, que quan torna la primavera, més tart ó més aviat, trayent majors ó menos esplets, pera tots arriba.

Y pera acabar, senyors y companys del catalanisme: y deixémho dir altre cop, encara que ho pensem com jo y ja ho haguém sentit cent vegadas. La volém y hem d' arribarhi á la possessió d' aquesta terra de Catalunya. Y la volém perque hi tenim més dret que ningú assobre d' ella. Es nostra perque la estimém més que 'ls altres: perque hi tenim en ella totes las nostras alegrías; perque 'ns hi persegueixen per aquest acendrat afecte; perque en ella hi donarém l' últim sospir y ella

será cos de nostre cos guardant nostres cendres; perque ella es lo nostre mon; que si s' partís la terra, are mateix en un cataclisme de la naturalesa, també hi rodolaríam per lo cel nosaltres ab aquest tros de mon, sola ab ell, y ell sol y content, ab la nostra companyia.

May los catalans han renunciat als seus drets sobre Catalunya. Sé 'ls va despossehir del seu domini per la baixa trehició, per la vil alevosis, per la fama en los sitis, per las deportacions, per los fusellaments y per las degollas y 'ls carnatjes en las batallas. Sigles y sigles fa que se la robá, se la expolia y se la despegna. Sigles y sigles fa que 'n protesta de totes meneres: per los prechs; per las rahons; per lo treball y per las armas. Temps ha tingut en refermarse en los seus propósitos. Pot haver callat de vegadas y fins poden haver arribat á creure 'ls seus enemichs que era morta. May, ni ho haurán somniat tantols que estés convenyuda de ben endintre, y menos, mor moros, conformada.

Si no se 'n hauria aconsolat may de perdre la llibertat y la vida veientse com á joy ll d' un estat poderosíssim, dominador de dos mons, ab una sola corona que may tingués posta, com se 'n pot aconsolar avuy que l' Estat espanyol balandreja, sense que vegi tornar á sortir aquell sol que 'ls catalans li enviaren d' Orient pera que admirés las nostras grandesas del Mediterrani, y que ell, l' Estat espanyol, ab sas imprudencias y sos vicis ha deixat pondres á Occident en sas mal asseguradas grandesas del Atlántich?

No s' ha cridat ni's cridarà may aquí'l rompan las dels castellans, pera barrejarhi á la escampada á tota Catalunya dintre d' Espanya. Be está que Espanya sigui un tot; més per l' afecte, per las conveniencies mútuas, per la representació y defensa devant dels altres Estats de la terra: més dintre d' aquest tot també es un tot Catalunya, que l' esperit va darrera 'l cos, y allá ahont hi queda aquest cos hi será sempre son ánima.

Volém estar al damunt de la terra d' Espanya, units y separats al mateix temps; com hi estém per má del govern mateix, units y separats en los sagells, en las monedas y en l' escut mateix d' Espanya.

Mi-éusho, senyors, en ell: tocant á Castilla y á Navarra hi ha Catalunya y Lleó á l' altra banda. May la nna regió sobre de l' altra, ni en l' escut ni en la terra: essent Catalunya quarter en l' escut d' Espanya com es, més en ell tenint escut propi, lo de las quatre barras. Y dividits dels altres quarters per los brassos d' una creu; que la creu, aixís com está sobre 'ls sagells y las monedas y l' escut, per agermanar y dividir, hi té d' estar per lo mateix entre y sobre Catalunya y Espanya. Que la creu simbolisa la armonía y l' amor y la pau entre homes y homes y entre pobles y pobles, si es la creu de Jesús. No, si la del mal lladre.

ANGEL GUIMERÁ

(De *La Renaixensa*.)

Si als polítics que avuy explotan la cosa pública, deyam l'altre dia, haguèss de confiar-se 'l govern de Catalunya, no anirían gayre lluny pel camí de nostra regeneració. Se restarían, certament, algunes atribucions al poder central, y aixó sempre 'ns reportaria alguna ventatja. Quan menys podríam fer-nos l' ilusió de que no totes las cosas han de ferlas segóns el patró madrileny; podria semblarnos que hem crescut, que 'ns hem fet grans, porque 'ns deixarian enar una mica per las nostras; més encara no comensaríam a caminar que ja sentiríam que las camas ens flaquejan y es que Madrid s' hauría venjat de nosaltres enmatzinantnos la sanch, infiltrant en l'ànima de Catalunya, que avuy 's redressa y mira amunt, al mateix haf malehit que ha fet caure a la desvalguda Espanya. Allavors si que al damunt de lo que avuy son provincias catalanas, hi cauria la tempestat de mals de que 'ns ha vingut parlant lo *Diari de Tarragona*. Allavors si que Barcelona, es a dir, la gent política que allà posaria sas tendas de campanya, faria a la menuda lo que Madrid ha vingut fent al engrós.

Per aixó no 's volém als polítics que de la política, art de governar, n' han fet un modo de viure; per aixó admeten lo régimen polítich que a n' ells tant los hi agrada perque infal·liblement y malgrat lo que 'n dihuen soberania del poble, los puja al candelero. Per aixó 'l catalanisme, al vot individual, que ells manejan a la mida del seu gust, hi oposa el sufragi per classes, que ja no's maneja tan fàcilment.

Els fets parlan clar, y ells ens dihuen lo que podria esperar-se dels polítics a la madrilenyia. Malament ho fan allà, al centre de la Península, y malament ho fan en los extrém de ella. ¿Com ho farían, donchs, desde 'l govern de la regió? Ho faria com ho fan certas Diputacions que han hagut de despedir als peons caminers per no poderlos pagar; que tenen al personal de sas dependencias sens cobrar ja fa molts mesos; que no poden atendre a las didas; que algún dia no han pogut donar un bossi de pa als assilats; que no tenen energias, ni las hi envian desde Madrid, pera cobrar lo contingent dels pobles que contan ab algún Brahma ó Pan orrillas, pero ne saben agobiar ab plantons als que no 's ampara ningú.

Eixos son los fruys saborosos que del centre 'ns arriban y no altra cosa deu esperar-se a eixos organismes artificiosos posats davant per davant dels organismes naturals pera anorrearlos y fer impotent tota resistencia viva a las imposicions del centre: organismes creats no més que pera despertar antagonismes y promoure recels com los del *Diari de Tarragona*, entre 'ls fills d' una mateixa terra: representacions encar que legals també postissas, perque 's basan en lo falsejament de la voluntat dels electors per medi d' amenasas, escandalosas tupinadas y actas en blanc.

Reus, Vendrell y otras poblacions importants de la provincia, acostumadas a viurer de sas propias forsas, ho han comprés que las branques del arbre del centralisme que arriban fins aquí, no poden donar millors fruys, y convensuts per lo tant, de la necessitat de la Diputació única, prestan son concurs a la realisació d' aquesta idea, inspirantse en la voluntat y desitjos del poble: podran ser quatre ilusos, com diu lo senyor *Fer-rol*, pero tan empapats de sentit práctic, que han sabut veure que 'l malestar d' algunes poblacions no 's deu a miras egoistas de Barcelona, sino al actual régimen polítich, social, rentístich y tributiu, per una part, y a la rapidés de comunicacions é influencia enervant del element oficial per altra: quatre ilusos que tenen l' enteniment prou clar per veure que, com diu *Lo Geronès*, las quatre provincias en que está dividida Catalunya, no es veritat que sian germanas históricas y etnogràficament, sino que son més, son part d' un sol tot, violenment separadas, que per la seva llengua, historia, drets y costums, bategan al impuls dels mateixos sentiments y viuen ab una mateixa ànima; ànima y sentiments que ha de reflexar l' entitat que la representi pera respondrer a la naturalesa y a la tradició, pera vetllar amorosament per sos interesos, pera moure 's ab son esperit d' avançament y de progrés, y pera mereixer y obtindre la confiança y 'l respecte de sos administrats.

(De *El Orden de Tarragona*.)

G.

Observacions Meteorològicas

del dia 13 de Desembre de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneróide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	762	70		4'4	Ras	
3 t.	760	69				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 24	8	12	S.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 16		14	O.		0'3

En lo «Cinematógrafo Lumière», instalat, com saben nostres apreciables abonats, en lo carrer de Llovera, tindran lloch aquesta nit, de 6 a 11, exhibicions de vistas, destinantse las cantitats que 's recaudin a la suscripció oberta en aquesta ciutat a benefici dels soldats del cupo de Reus que tornan ferits y malalts, procedents de las guerras colonials.

Encara que 'ls preus de cada exhibició, sigan 20 céntims entrada general y 30 a preferencia, atés lo fi de la funció serán admesses quantas cantitats, majors dels preus establerts, tingui a bé donar cada hù dels concurrents.

Tenint en compte lo filantròpich objecte del espectacle, es d' esperar que serán moltíssimas las personas que aquesta nit se traslladaran al «Cinematógrafo Lumière», ja que may s' ha mostrat sorda la població de Reus quant s' ha tractat d' un acte humanitari, com es lo d' aquesta nit.

En lo present número publicuem lo segon article en que lo senyor G. contesta desde las columnas de nostre apreciable colega *El Orden de Tarragona* a uns que sotscrits ab lo pseudonim *Fer-rol* vegeren la llum en lo *Diario de Tarragona*, atacant la creació d' una *Diputació única* en Catalunya.

Nostres propòsits al acullir en nostras columnas los escrits de *El Orden*, no mes son pera que la opinió 's fassi carrech que sense 'ls regionalistas hi ha també qui refusa 'ls arguments dels polítics a la madrilenyia pera entorpir la bona marxa que 'ns ha de portar a la consecució d' obtenir las llibertats que 'ns prengueren.

Sobre aquest tant important assumpto hi tenim donat lo nostre parer en un article que titularem «La Diputació única» y per aixó mentres no se nos refusi lo que en éll exposarem, no volém engolfarnos novament en polémicas ab colegas de fora la localitat.

En la Iglesia de Sant Joan Batista (Providencia), avuy a un quart d' onze del matí s' hi celebrarà un solemne y diví ofici dedicat al etern descans del ànima del qui en vida fou lo distingit jove y estimat amich nostre En Lleó Simó y Elías, cunyat de nostre bon company de causa lo ferm catalanista é ilustrat advocat D. Ramón Vidiella, ab motiu de que'l dia 5 d' aquest mes cumpria 'l primer aniversari de sa mort.

La part musical y veus s' ha encarregat a la escolania que dirigeix lo reputat mestre Sr. Planas.

No duptém que aquesta solemne ceremonia, tant per las bonas y numerosas relacions que compten en aquesta ciutat las familias Simó, Elías y Vidiella com per las molts amistats que s' havia sapigut guanyar ab sas bellas dots personals l' infortunat jove que encara plora llur familia y ab ella los qui teniam lo gust de contarnos entre sos mes íntims amichs, resultarà una nova manifestació de dol envers las mentadas familias y un acte en lo que quedarán de relleu que 'l temps no ha esborrat la bona memoria que d' en Lleó teniam.

Nosaltres aprofitém aquesta ocasió pera repetir a las familias Simó, Elías y Vidiella la part directa que nos hem pres en la seva pena y al fer vots pera que Nostre Senyor hagi acullit en sa gloria l' ànima de nostre amich, li demsném també de la seva Misericordia que conforti 'ls abatuts esperits dels estimats pares que ploran la perdna de son fill.

Si 's reuneixen sufcient número de senyors regidors avuy celebrarà sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Ha mort a Barcelona la Sra. D.ª Teresa Soler Gonsé, mare de nostre amich lo novelista catalá D. Joseph Pin Soler.

A la tarde d' ans d' ahir tingué lloch en dita capital l' enterre, al que, segons la prempsa de Barcelona hi concorregué un gran número de literats y artistes, com una demostració patent del sentiment que ha produhit la perdna de dita respectable senyora.

Doném a nostres amichs D. Joseph y D. Emili Pin Soler y demás familia nostre pésam més sentit.

Nos dihen del poble de Torroja que son tan numerosas las plantacions que 's fan de ceps americans que dintre poch a no haverhi cap desgracia se collirá la mateixa cantitat de ví que avans de presentarse la filoxera se collia en la important vila del priorat.

Lo únich bo que n' haurém tret de la guerra ab los Estats Units es lo grupo que va treure un fotógrafo avans de comensar la darrera conferencia, la que sagellà la perdna de tot lo domini colonial espanyol, que teniam d' augmentar ab tots los Estats de la Unió americana, segons nos contavan los patriotas de Berga y 'l senyor bisbe de Santiago de Cuba.

Un grupo per l' estil dels que fan los estudiants, no en vigílias de doctorarse, sino al comensar lo penúltim curs de la carrera y que fa passar per metjes y per advocats a una colla de joves que després passan a bolsistas ó que, pensantsho més be, s' embarcan de frente cap a Buenos Aires pera arrodonar una fortuna en tres mesos de patir molt, tres de no patir tant y cinch ó sis anyets de treballar a l' aranya-estira-cabells.

Francament, si no es aquesta la ganga, no n' hi veyém cap més que 'ns pugui temptar per fer una altra calaverada més endavant. Y ho deu ser, quan ab tot y 'ls mateixos que devían tenir aquells cinch pobres senyors al dia de la firma, encare 's van prestar a que un fotógrafo 'ls mapés ab los cinch místers que verdaderament arribarán triomfadors a Washington y que aquell dia, segons lo «*Brusi*», anavan ab cerbata blanca y tot pera firmar la nostra fatal sentència.

Si elló del retratet no havia de tenir altra trascendencia que la del grupo de estudiants ó la que tenen los que 'ls fotografos que no tenen feyna fan dels nens y de las nenas dels colegis pera que las mares y pares los hi comprin després a deu rals, perque se 's deixaren fer lo senyor Montero Rios y 'ls seus quatre companys de martiri?

Humils periodistas provincians, que tot ho tractém d' una manera casulana, no hi podém dir una bona dita en lo darrer acte dels nostres comissionats. Pero com ningú fins ara hi ha trobat cap pero, es que den tenir una trascendencia extraordinaria. Tanta com lo color de las carpetas en que 's ficá 'l tractat de pau y més potsé que 'l color de las cintas ab que 's lligaren las carpetas.

Avans, si no 'ns recorda mál, lo *non plus ultra* 's posava en los duros en pessa y no sabém si en las unsas de perruca que ja no sabém si son grogas ó de color de gos com fuig. Avuy 'l *non*, 'l *plus* y 'l *ultra* se n' han anat al cel, al mateix cel ahont va anar a parar aquell sol que may se ponía, y 'l document públich en que aixó 's consigna 's tanca, no en una arqueta d' or cisellat, sino en duas vulgars carpetas de cartró, vermella la una, blava l' altra, dintre las que hi cabrà també 'l grupo dels deu comissionats americans y espanyols ó espanyols y americans, que 'el orden de los factores», que deya un senyor que tot ho reduhia a matemáticas, «no altera el producto».

Comensá la guerra tabalejant los grupos pels carrers. Acaba fent un grupo.

Tal com comensá ha acabat, prenentsho tothom mitj de per riure, menos los pares que hi tenian los seus fills y avuy los tenedors de paper que ja 's venhen barradas totas las portas.

Ans d' ahir se rebé en la Delegació d' Hisenda d' aquesta provincia, expedit per lo Ministeri de Gracia y Justicia, l' oportú manament de pago de la cantitat de mil pessetas destinadas a portar a efecte la execució de pena de mort de Domingo Amorós, del poble de Alforja, cual manament de pago se feu efectiu ahir al lltm. senyor president d' aquesta Audiencia provincial.

Se diu que 'l govern tenia 'l propòsit de comensar las economias en lo pressupost de gastos suprimint las cessantias als militars y maríns.

Y efectivament, apenas indicat lo projecte, los ministres de la Guerra y de Marina han declarat d' un modo terminant sa opinió contraria, afegint que d' aquest acort, si 's porta a la práctica, farán cuestió de gabinet, presentant las dimissions de sas carteras.

Desde 'l primer de Janer próxim se formarà expedient de defraudació a tots los metjes que careixin de patent que 'ls hi correspongui, aplicantsho l' article vuité del Real decret de 13 d' Agost de 1894.

Diu un colega de Córdoba, que 'ls galls d' india han suferit una epidemia desconeguda a últims d' is-

tiu, de la que moriren en aquella provincia infinitat de dits animals.

Per aqueixa causa creu lo colega que 's cotisará cara en les próxims Pascuas la carn de gall d'indi.

Segons dats recullits en lo ministeri d' Ultramar, s'adeudan a la Companyia Trassatlántica actualment 31.000.000 de pessetas, mediant pagarés garantisats a noranta dias fetxa.

«Lo pago dels serveys—diu «El Economista»—després de liquidats y revisats los comptes en lo ministeri de la Guerra escrupulosament, se vé fent la tercera part en diner y las otras dos terceras parts en pagarés a noranta dias, ab la garantia de valors pignorats, de quals pagarés la meytat son reembolsables a altres tres mesos, de modo que resultan a tres y a sis mesos fetxa los págos.

Los gas os de la repatriació que encara queda per realisar, se calculan en lo Ministeri d' Ultramar en 15 milions de pessetas respecte de Cuba y altres 14 ó 15 milions la de Filipinas. Encara que en aquest punt hi quedan menes espanyols, com lo preu del passatge es major per lo llarch del viatge, se calcula en una xifra próximament igual.»

Lo diumenge passat, la «Associació Popular Regionalista» celebrá una vetllada, en la quina llegiren discursos sos autors los senyors Marsans, president de la Associació, 'l vice-president, Joseph Capella, Miquel Gaspar, en nom de la agrupació «Los montañenchs», Emili Vallés, president de la agrupació «Ramón Llull» y 'l secretari de la «Popular» Amadeu Tous. Llegiren los senyors Fabregat, una poesia d' en Caterineu; en Camilo Vallés, un brindis d' en Bassegoda y en Joaquín Delclós, lo discurs presidencial en vers d' en Francesch Mateu en 'l últim certamen literari d' Olot. Acabat l'acte entre 'ls aplaudiments de la concurrència, 's verificá un refresch en lo mateix local, y brindaren los senyors Marsans, Badías, Ciurana, Gaspar, Vallés, Planas, Girbal, Prats y Martí. En l'acte de la vetllada y en los brindis regná gran germanor y entusiasme per la reivindicació dels drets de Catalunya.

En junta general reglamentaria han resultat elegits los següents senyors pera formar la nova Junta directiva del «Centro Gallego» de Barcelona:

President D. Frederich Quero; vicepresidente, don Enrich Canto; secretari D. Joan Castro; vicesecretari, D. Ricardo Arias; tesorero, D. Ramón Palleiro; comptador, D. Manuel Perez; vocals: D. Manuel Mangarinos, D. Antoni Rodríguez; D. Waldo Macías; don Hilari Nuñez, D. Manuel Novos, D. Jesús Aranda, don Joseph Piñeiro, D. Joseph Suarez, D. Ascarí Lopez, D. Adolf Lamaza, D. Joseph Lopez y D. Antoni Quintela.

Lo recaudet ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies, puja a pessetas 1116'19.

Cinematógrafo Lumière, situat en lo carrer Llovera, (Padró), 49.—Funció tots los dias de las 5 de la tarde a las 12 de la nit.

Tots los dias s' exhibirá una gran corrida de toros per los destres Mazzantini y Reverte y s' exhibiran també sis vistas diferents tots los dias, donantes a més audicions de fonógrafo.

Entrada general 20 cèntims, preferència 30; se cambian vistas diàriament.

Secció oficial

Registre civil

del dia 12 de Desembre de 1898

Naizements

Francisca Sagrañes Vila, de Eduart y Francisca.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Geroni Bartolí Roca, 37 anys, Arrabal de Sant Pere, 11 y 13.—Josepha Roigè Mestres, 56 anys, Sant Francesch, 4.—Maria Bofarull Torelló, 71 anys, Arrabal alt de Jesús, 35.

Secció religiosa

Sant d' any.—Sant Nicasi.

Sant de demà.—Sant Eusebi.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27
Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	53'05	Cubas del 86	49'
Exterior	'	Cubas del 90	41'75
Colonial	'	Aduanas	86'25
Norts	24'30	Ob. 5 0/0 Almansa	80'
Fransas	26'30	Id. 3 0/0 Fransa	41'50
Filipinas	'		

PARIS

Exterior 42'80 Norts

GIROS.

París 35'90 Londres 34'45

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los païssos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	53'05	Aduanas	86'
Exterior	'	Norts	24'30
Amortisable	64'25	Fransas	26'25
Cubas 1896	49'12		
Cubas 1890	41'75	Obs. 6 0/0 Fransa	80'
Exterior París	42'62	Id. 3 0/0	41'50

GIROS

París 35'90 Londres 34'45

Cambis corrents

en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

Londres a 90 dias fetxa.
> a 8 dias vista.
París a 8 dias >
Marsella a 8 dias >

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPRE.
---------------	-------	-------	-------

ACCIONS	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense.		750
Industrial Farinera	500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500
Manufacturera de Algodón		100
Companyia Reusense de Tranvias		
Companyia Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100	200	

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas de dia 11

De Blanes en 2 dias, l. «Paquita», de 8 ts., ab efectes; consignat a don Joan Mallol.

De Valencia en 15 horas, v. «Villareal», de 372 ts., ab efectes, consignat a don Antón Más.

De Liverpool y esc. en 14 dias, v. «Alvarado», de 789 ts., ab tránzit, consignat als senyors Mac Andrews y C.^a

De Cete en 1 dia, v. «América», de 439 ts., ab efectes. consignat a don Emili Borrás.

Despatzadas

Cap.

Entradas del dia 12.

Cap.

Despatzadas

Pera Génova y esc. v. «Villareal», ab efectes.

Pera Liverpool y esc. v. «Alvarado», ab efectes.

Anuncis particulars

En lo Cinematógrafo

UNA VEU. La plassa de la Constitució de Reus al primer dia que la casa PORTA vengué les mantas pera llits de matrimoni a 4 pessetas una.

UN ESPECTADOR Quanta gent ab paquets!
ALTRE. Mira aquella Sra. torna a entrar, pot ser pera comprar altre.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá Boi) 12.

Als Herniats (TRENCATS)

Constitueix una gran equivocació la que sofreixen la majoria dels herniats (trencats) al creure que qualsevol bragner comprat al etzar es sufficient pera retenir y fins curar las hernias, essent aquest error causa de moltes complicacions.

Per qui correspongui, no deuría permetres lo cinisme de certs mercaders d' ofici que, ab lo major descaro, se titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títol que justifiqui sa competència, y, no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periódichs la curació radical de dita malaltia, qual mecanisme desconeixen en absolut.

A las mares

Avans de sacrificar a vostres fills ab vendatge brut, incòmodo y perillós, consultéu ab vostre metje y ab seguritat os dirá que pera la curació de las hernias de vestres fillets, lo remey més prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragneret de «cautchouch» ab resort.

«Tirants Omoplátics» pera corregir la «cargazón» d' espalllas.

«Faixas hipogástricas» pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

quirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausells de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia comich-dramática de don Wenceslao Bueno.

Funció pera avuy.—Segon abono.—7.ª de la 2.ª sèrie.—Primera representació de la grandiosa y aplaudida comedia-dramática en sis actes y un prólech titulada «Los pobres de Madrid».—En los intermedis l' aplaudit sexteto executarà las pessas següents: «Al pié de la reja», Carreras.—«Chantilly» (valsos), Waldteuffel.—«Herenianum», F. David.—«Coppelia» (fantasia), Leo Delibes.

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al parais 2.

A tres quarts de uou.

TELEGRAMAS

Madrid 13.

Segons «La Correspondencia», los tenedors d' obliacions de Cuba que tenen son domicili a París acceptarian de bon grat lo 4 per 100 del Interior en lloch del 6 que venen a cobrar, y se someterían a un arreglo que ajudarà a salvar la situació.

—Avuy no se celebrará Consell de ministres, sino que ocorri algo important que fes necessaria la reunió dels consellers.

—Sembla que 'l Sr. Romero Robledo há aconsellat al president del Consell que conjuri prompte la situació política pera no dar la rahó a determinats polítics que farían valdre sa actitut pera crear obstacles al senyor Sagasta.

Se dio també que l' ex-ministre conservador há aconsellat que 's fassin moltes economias, particularment en Hisenda, que es lo ministeri en que poden ferse majors reduccions.

Tot aixó, en lo cas de que 'l Sr. Sagasta obtingu la ratificació de sos poders quan presenti la cuestió de confiança.

No obstant, los silvelistas comensan a tindre esperansas de pujar al poder prompte, y aseguran que cada dia está l' actual Govern en pitjer terreno.

—L' orga del senyor Silvels, en un article molt intencionat, diu que indubtablement deu haverhi una rahó molt poderosa pera que 'l senyor Sagasta pretengui sobrenadar en la inundació de mals que 'ns abruman com fins ate ha vingut fent, y menos se comprén que no vegi lo perillós del joch a que s' ha entregat.

Fa després historia de lo ocorregut en los últims mesos, y diu que 'l quete del Govern y del partit liberal es un home que creu fortalirse ab las derrotas y desdítas que ha suert la nació.

—L' import total de classes passivas s' elevarà en lo pressupost que s' está formant a la cantitat de 74.084.740 pessetas, pero s' ha de tenir en compte que en aquesta suma no hi están inclosas las pensions d' exercicis tancats.

Imp. de C. Ferrande.—Plassa de la Constitució.

Píldoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font
(FARMACIUTICH)

Demaneu-les tots los que tingúeu tós en cualsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit alivi ab cap altre de tots los acreditats específichs coneguts, tota vegada que ellas constitueixen un preciós medicament pera combatrela.

Preu 1 pesseta capsas

Nota.—Se envian per correu certificadas sens augment de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que 's demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESPANYOLA

Pelayo, 42

Barña.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Rensixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenal, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotis», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aëra, disminuïheixen y fluidifican la viscositat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuen la Tos y augmentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficaç pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcòtichs ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualsevol cantitat, lo mateix per los noyets que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sían presos fins ab avidés per los noys á quins es tan difícil ferloshi pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80.—REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADO FOSFATAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més eficaç, lo més durader

baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15.1/2 A 16.0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Desembre de 1898

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Desembre pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires lo grandió y acreditat vapor francés

ITALIE

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos Aires los magnífichs y ràpids vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor "Bearn"
lo dia de " "

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

NOTA.—S' admeten passatjers pera Santiago de Xile y Valparaiso en combinació ab ferrocarril.

Seció religiosa